

بررسی رابطه تاب‌آوری و الگوهای ارتباطی خانواده با شادکامی در فرزندان مقطع متوسطه دوم

مریم داورپناهی^۱

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان، فارس، ایران

چکیده

در سال های اخیر با گسترش روان‌شناسی مثبت نگر، مطالعه شادکامی محور اساسی پژوهش‌های این حیطه بوده است و بررسی تجربی شادکامی توسط روان‌شناسان و جامعه‌شناسان افزایش یافته است و روان‌شناسان علاقمند به حیطه روان‌شناسی مثبت نگر توجه خود را بر منابع بالقوه احساس‌های مثبت نظیر شادکامی معطوف کرده‌اند. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه تاب‌آوری و الگوهای ارتباطی خانواده با شادکامی در فرزندان مقطع متوسطه دوم در شهر بندرعباس انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر بندرعباس که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای از بین ۱۲ مدرسه مقطع متوسطه دوم به‌صورت تصادفی ساده ۶ مدرسه انتخاب (سه دخترانه و سه پسرانه) و از هر مدرسه چهار کلاس به‌صورت تصادفی ساده انتخاب و با استفاده از جدول مورگان برای جامعه ۱۵۸۶ نفری تعداد ۳۱۰ نفر به‌صورت تصادفی ساده به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. به‌منظور گردآوری داده‌ها از آزمون شادکامی آکسفورد (۱۹۸۹)، مقیاس تاب‌آوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳) و پرسشنامه الگوی ارتباطات خانواده ریچی و فیتزپاتریک (۱۹۹۰) بهره گرفته شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون رگرسیون چند متغیره بهره گرفته شد در این زمینه از نرم‌افزار آماری SPSS ۲۳ استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد رابطه مثبت و معنادار بین شادکامی با تاب‌آوری وجود دارد. از میان مؤلفه‌های تاب‌آوری، مؤلفه‌های تصور از شایستگی فردی و پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن توانایی پیش‌بینی شادکامی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم را داشتند. بین جهت‌گیری گفت‌وگوشنود با شادکامی رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. همچنین بر اساس یافته‌های پژوهش از میان مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی خانواده، مؤلفه جهت‌گیری گفت‌وگوشنود می‌تواند شادکامی را به‌صورت معناداری پیش‌بینی کند.

واژه‌های کلیدی: تاب‌آوری، الگوهای ارتباطی خانواده، شادکامی

مقدمه

دانش آموزان مقطع متوسطه به دلیل فرارگیری در سنین نوجوانی به عنوان یکی از اقشار آسیب پذیر جامعه در معرض انحرافات و معضلات اجتماعی قرار دارند. شناخت مشکلات و نابهنجاری های آن ها برای پیشگیری از این آسیب ها ضرورت انکارناپذیری دارد (Razani & Vakaldi, ۲۰۱۸). نوجوانانی که احساس شادکامی و بهزیستی بالایی دارند، در عملکرد تحصیلی فعال ترند و پیشرفت تحصیلی بالاتری دارند. طبق نظر (Argyle, ۲۰۰۱) شادکامی، از سه بخش اساسی عاطفی، شناختی و هیجانی تشکیل شده است. به نظر آن ها شادکامی، متضاد با افسردگی نیست اما شرط عدم افسردگی برای شادکامی لازم است. در نظریه های موسوم به هدف نهایی اعتقاد بر این است که شادکامی موقعی به دست می آید که افراد، به اهداف مبتنی بر ارزش ها و نیازهای خود جامعه عمل ببوشانند. افرادی که اهدافشان را مهم تر و احتمال موفقیت و رسیدن به آن ها را بیشتر در نظر می گیرند، احساس شادکامی و خوشبختی بیشتری خواهند کرد، در حالی که افراد دارای شادکامی اندک، غرض ورزی بیشتری در هدف هایشان احساس می کنند.

(Scott & Shannon & Caroline, ۲۰۰۴) نشان دادند دانش آموزانی که رضایتمندی بالایی از زندگی دارند، بیشتر با تکالیف درگیر می شوند و بهتر تکالیف درسی خود را انجام می دهند. در انجام تکالیف، بیشتر به توانایی های شخصی خود می اندیشند تا به شانس و عوامل بیرونی. آنان می توانند با فشارهای روانی بهتر و سازنده تر مقابله کنند. این دانش آموزان در ارتباط و همکاری و برقراری روابط اجتماعی با دیگر افراد، معلمان و همسالان خود توانمندند. آنان توسط معلمان خود، خیلی خوب ارزیابی می شوند و راه حل های بهتری را برای حل مسائل خلق می کنند. دانش آموزانی که شادکامی بالایی دارند به راحتی می توانند از معلمان خود درخواست کنند و در برخورد با مشکلات در دروس از آنان کمک بخواهند.

تاب آوری و الگوهای خانوادگی از عوامل احتمالی مؤثر بر شادکامی می باشند. تاب آوری مفهومی گسترده است که محققان تعاریف مختلف را از آن عنوان کرده اند که هر کدام به یکی از وجوه آن پرداخته اند. (Garmezy & Masten, ۱۹۹۱) به عنوان پیشگامان پژوهش در این حوزه تاب آوری را فرآیند توانایی یا پیامد سازگاری موفقیت آمیز فرد علی رغم شرایط تهدید کننده تعریف کرده اند. در این رابطه (Pourkord, ۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان رابطه بین نگرش مذهبی و تاب آوری با شادکامی دانش آموزان به این نتیجه رسید که از بین دو متغیر نگرش مذهبی و تاب آوری، تاب آوری می تواند شادکامی دانش آموزان را پیش بینی کند همچنین، بنابراین با توجه با این که متغیرهای نگرش مذهبی و تاب آوری پیش بینی کنندهی معناداری برای شادکامی دانش آموزان هستند، می توان با بهبود نگرش مذهبی ها و بالا بردن سطح تاب آوری، شادکامی دانش آموزان را ارتقا بخشید. همچنین (Greca et al., ۲۰۱۳) در بررسی رابطه تاب آوری با شادکامی در دانشجویان به این نتیجه رسید که بین تاب آوری و شادکامی رابطهی معناداری وجود داشت و تاب آوری نیز توانست به طور معناداری، شادکامی را پیش بینی کند. از بین متغیرهای جمعیت شناختی، متغیرهای سن و جنسیت، توانایی پیش بینی شادکامی را نداشتند، اما متغیرهای وضعیت تأهل، وضعیت مسکن، وضعیت اشتغال و سطح تحصیلات، رابطه معناداری با شادکامی داشتند و توانستند شادکامی را پیش بینی کنند.

مفهوم الگوی ارتباطی خانواده یا طرحواره های ارتباط خانواده، ساختار علمی از دنیای ظاهری خانواده است که بر اساس کیفیت ارتباط اعضای خانواده با یکدیگر و محتوای ارتباط، نوع کار و فعالیت و فضای ارتباطها و تعاملها در درون خانواده تعریف

می‌شود (Koerner, A. F. & Fitzpatrick, M. A. ۲۰۰۲). در رابطه با ابعاد الگوهای ارتباطی خانواده جهت‌گیری گفت‌وشنود و جهت‌گیری هم‌نوایی را به عنوان باورهای اساسی که تعیین می‌کنند چقدر اعضای خانواده افکار و احساسات خود را با یکدیگر در میان می‌گذارند، مفهوم‌سازی کرده‌اند. منظور از جهت‌گیری گفت‌وشنود، این است که خانواده‌ها تا چه حد شرایطی را به وجود می‌آورند که در آن اعضای خانواده تشویق به شرکت آزادانه و راحت در تعامل، بحث و تبادل نظر درباره طیف وسیعی از موضوعات شوند. بعد هم‌نوایی مصداق و درجه‌ای از الگوی ارتباط خانوادگی است که بر اعضا در جهت یکسان کردن نگرش، ارزش‌ها و عقاید، فشار می‌آورد. خانواده‌هایی که در این بعد نمرات بالاتری را می‌گیرند برهنوا کردن عقاید و نگرش‌ها تأکید می‌کنند (Fitzpatrick, ۲۰۰۴). در این رابطه (Sahra Rudi ۲۰۱۷) در بررسی رابطه الگوهای ارتباطی خانواده با سازگاری و شادکامی در دانش‌آموزان دوره متوسطه شهرستان فسا، پرداخت. نتایج نشان داد که بین الگوهای ارتباطی خانواده با سازگاری و شادکامی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش Khormaei et al (۲۰۱۵) نشان داد که بین ابعاد الگوهای ارتباطی خانواده، تاب‌آوری و شادکامی رابطه معناداری وجود دارد، به این صورت که بین جهت‌گیری گفت‌وشنود خانواده، تاب‌آوری و شادکامی رابطه مثبت و بین جهت‌گیری هم‌نوایی خانواده، تاب‌آوری و شادکامی، رابطه منفی و معناداری وجود دارد.

با مروری بر پژوهش‌های انجام شده در مورد عوامل مؤثر بر شادکامی روشن می‌شود که بیشتر این مطالعات، به بررسی ارتباط ساده دو یا چند متغیر پرداخته‌اند/ لذا با توجه به چنین خلاء تحقیقاتی در کشور و عدم مشاهده پژوهشی که در رابطه با ابعاد الگوهای ارتباطی خانواده و تاب‌آوری با شادکامی مورد بررسی قرار داده و در این بین سهم متغیرها را مشخص کرده باشد، این پژوهش با هدف بررسی رابطه تاب‌آوری و الگوهای ارتباطی خانواده با شادکامی در فرزندان مقطع متوسطه دوم انجام شده است.

روش شناسی

پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر بندرعباس که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ تعداد آن‌ها ۱۵۸۶ نفر بود؛ که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب شدند. در تحقیق حاضر از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است که از بین ۱۲ مدرسه مقطع متوسطه دوم به صورت تصادفی ساده ۶ مدرسه انتخاب (سه دخترانه و سه پسرانه) و از هر مدرسه چهار کلاس به صورت تصادفی ساده انتخاب و با استفاده از جدول مورگان برای جامعه ۱۵۸۶ نفری تعداد ۳۱۰ نفر به صورت تصادفی ساده به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند.

جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش به شرح زیر استفاده شد.

پرسشنامه شادکامی آکسفورد: آزمون شادکامی آکسفورد (OHI) دارای ۲۹ ماده است و میزان شادکامی فردی را می‌سنجد. پایه نظری این پرسشنامه تعریف Argyle از شادکامی است (آن‌ها به منظور ارائه یک تعریف عملیاتی از شادکامی آن را سازه‌ای دارای سه بخش مهم دانسته‌اند؛ فراوانی و درجه عاطفه مثبت، میانگین سطح رضایت در طول یک دوره و نداشتن

احساس منفی). این آزمون در سال ۱۹۸۹ توسط Argyle و بر اساس پرسشنامه افسردگی Beck (BDI, ۱۹۷۶) ساخته شده است. Argyle و همکاران پایایی پرسشنامه آکسفورد را به کمک ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و پایایی باز آزمایی آن را طی هفت هفته ۰/۷۸ گزارش کرده‌اند. روایی هم‌زمان این پرسشنامه با استفاده از ارزیابی دوستان افراد درباره آن‌ها ۰/۴۳ محاسبه شد.

پرسشنامه تاب‌آوری: پرسشنامه تاب‌آوری (۲۰۰۳) Connor, K. M; Davidson (۲۵) گویه دارد که در یک مقیاس پنج‌درجه‌ای بین صفر (هرگز) و ۴ (همیشه) عمره‌گزاری می‌شود. کسب نمره بالاتر در این مقیاس تاب‌آوری بیشتر را نشان می‌دهد. روایی مقیاس را به روش همبستگی هر گویه با نمره کل مقول ضریب‌های بین ۰/۴۱ تا ۰/۶۴ به دست آورد.

پرسشنامه الگوی ارتباطات خانواده: این ابزار یک پرسشنامه خود سنجی است که توسط Ritchie, L. D. & Fitzpatrick, M. A. (۱۹۹۰) طراحی شده و میزان موافقت یا عدم موافقت پاسخ دهنده را با ۲۶ گویه که درباره وضعیت ارتباطات خانواده وی هستند. اندازه ضریب کیرز-مایر - آلفا برابر با ۰/۸۵۲ بود که حاکی از کفایت نمونه‌گیری محتوایی ماتریس همبستگی اطلاعات می‌باشد. ضریب آزمون کرویت بارتلت نیز برابر با ۴۹۸/۲۳۱۹ و در سطح $p < ۰/۰۰۰۵$ معنادار بود. بررسی پایایی این ابزار به روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ و شیوه آزمون بازآزمون حاکی از پایایی این ابزار بود. در مورد مقیاس جهت‌گیری گفت‌وشنود ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۷ و در مورد مقیاس جهت‌گیری همنوایی برابر با ۰/۸۱ به دست آمد.

در این پژوهش برای سازمان دادن، خلاصه نمودن و تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی از نرم‌افزار SPSS۲۶ استفاده شده است. در تحلیل توصیفی با استفاده از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شده است. همچنین در تجزیه و تحلیل استنباطی از آزمون رگرسیون چندگانه استفاده گردید.

یافته‌ها

جدول ۱ نتایج آزمون همبستگی پیرسون

Table ۱. Correlation matrix and Descriptive indicators

متغیر	شادکامی
Variable	ضریب همبستگی
	احتمال
	Possibility The
	correlation coefficient
تاب‌آوری	۰/۶۹۶
جهت‌گیری گفت‌وشنود	۰/۷۳۳
جهت‌گیری همنوایی	۰/۰۲۹

بر اساس یافته‌های جدول ۱ ضریب همبستگی بین شادکامی با تاب‌آوری برابر ۰/۶۹۶ و مقدار سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰۱ می‌باشد که کوچکتر از ۰/۰۵ است در نتیجه وجود رابطه مثبت و معنادار بین شادکامی با تاب‌آوری مورد تأیید قرار می‌گیرد. ضریب همبستگی بین جهت‌گیری گفت‌و شنود با شادکامی برابر ۰/۷۳۳ و مقدار سطح معناداری برابر ۰/۰۰۰۱ می‌باشد که نشان‌دهنده وجود رابطه معنادار و مثبت بین جهت‌گیری گفت‌و شنود با شادکامی است. ضریب همبستگی بین شادکامی با جهت‌گیری هم‌نوایی برابر ۰/۰۲۹ می‌باشد و مقدار سطح معناداری برابر ۰/۸۰۴ می‌باشد که نشان‌دهنده عدم معناداری آزمون در نتیجه عدم وجود رابطه معنادار بین متغیرهای مذکور است.

جدول ۲ خلاصه مدل رگرسیونی

Table ۲. Model Summar

R	R ^۲	R ^۲ تعدیل شده	انحراف خطای برآورد
		djusted R Square	Std. Error of the Estimate
۰/۷۳۹	۰/۵۴۵	۰/۵۱۲	۴/۶۳۵

جدول ۳ نتایج ضرایب برآورد شده برای پیش‌بینی شادکامی بر اساس تاب‌آوری

Table ۳. The results of the estimated coefficients for predicting happiness based on resilience

احتمال Possibility	t	ضرایب استاندارد شده		B	
		standardized coefficients	Not		
		Beta	Std. Error		
۰/۰۰۰	۹/۹۸۶		۳/۹۱۵	۳۹/۰۹۲	ضریب ثابت
۰/۰۲۷	۲/۲۵۵	۰/۴۱۹	۰/۲۸۷	۰/۶۴۷	تصور از شایستگی فردی
۰/۳۴۹	-۰/۹۴۴	-۰/۱۳۷	۰/۲۷۱	-۰/۲۵۶	اعتماد به غرایز فردی تحمل عاطفه منفی
۰/۰۰۱	۳/۳۹۲	۰/۳۷۶	۰/۲۷۸	۰/۹۴۵	پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن
۰/۲۲۱	۱/۲۳۵	۰/۱۵۹	۰/۴۲۳	۰/۵۲۳	کنترل
۰/۶۸۶	۰/۴۰۶	۰/۰۵۲	۰/۷۸۸	۰/۳۲	تأثیرات معنوی

همانطور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد، از میان مؤلفه‌های تاب‌آوری، مؤلفه‌های تصور از شایستگی فردی ($\beta=0/439, t=2/255$) و تحمل عواطف منفی ($\beta=0/376, t=3/392$) می‌تواند میزان شادکامی را به طور معنی‌داری پیش‌بینی کند.

جدول ۴ خلاصه مدل رگرسیونی

Table ۴. Model Summar

R	R ²	R ² تعدیل شده	انحراف خطای برآورد
		djusted R Square	Std. Error of the Estimate
0/741	0/549	0/536	4/522

جدول ۵ نتایج ضرایب برآورد شده برای پیش‌بینی شادکامی بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده

Table ۵. Results of estimated coefficients for predicting happiness based on family communication patterns

احتمال Possibility	t	ضرایب استاندارد نشده		B	ضرایب ثابت
		Not	شده		
		standardized coefficients	standardized coefficients		
		Beta	Std. Error		
0/000	14/388		3/401	48/928	ضرایب ثابت
0/000	9/345	0/752	0/112	1/051	جهت‌گیری گفت‌وشنود
0/196	-1/305	-0/105	0/107	-0/140	جهت‌گیری همنوایی

همانطور که در جدول ۵ ملاحظه می‌شود، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد، از میان مؤلفه‌های الگوی ارتباطی خانواده، مؤلفه جهت‌گیری گفت‌وشنود ($\beta=0/752, t=9/345$) می‌تواند میزان شادکامی را به طور معنی‌داری پیش‌بینی کند.

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش نشان داد رابطه مثبت و معنادار بین شادکامی با تاب آوری وجود دارد. بر اساس یافته های پژوهش از میان مؤلفه های تاب آوری، مؤلفه های تصور از شایستگی فردی و پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن توانایی پیش بینی شادکامی در دانش آموزان مقطع متوسطه دوم را دارند. یافته های این بخش پژوهش با پژوهش های (Souri et al, ۲۰۲۰) و Kiani et al (۲۰۱۶) و Khormaei et al (۲۰۱۵) همسو می باشد.

در تبیین نتیجه می توان گفت افراد تاب آوری انعطاف پذیری بیشتری در مقابل شرایط آسیب زا دارند و خود را در برابر این شرایط حفاظت می کنند. اکثر محققان بر این اعتقادند که عوامل متعددی از جمله ویژگی های درونی/ روانی - اجتماعی، حمایت اعضای خانواده و دوستان و حمایت دیگر سیستم های اجتماعی در ایجاد و ارتقاء میزان تاب آوری نقش دارد. در برخی از پژوهش ها، تاب آوری بر کاهش هیجان های منفی و افزایش رضایت از زندگی تأثیر داشته است (Gloria et al ۲۰۰۵). Kumpfer, K. L. (۱۹۹۹) معتقد است که تاب آوری نقش مهمی در بازگشت به تعادل اولیه یا رسیدن به سطح بالاتر دارد و از این رو سازگاری مثبت و موافق در زندگی فراهم می کند در عین حال کامپفر به این نکته اشاره دارد که سازگاری مثبت با زندگی هم می تواند پیامد تاب آوری را سبب شود ولی این مسئله را ناشی از پیچیدگی تعریف و نگاه فرایندی به تاب آوری می داند.

همچنین یافته های پژوهش نشان داد بین جهت گیری گفت و شنود با شادکامی رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. بر اساس یافته های پژوهش از میان مؤلفه های الگوهای ارتباطی خانواده، مؤلفه جهت گیری گفت و شنود می تواند شادکامی را به صورت معناداری پیش بینی کند. یافته های این بخش پژوهش با یافته های پژوهش های (Sahra Rudi, ۲۰۱۷) و Khormaei et al (۲۰۱۵) همسو می باشد. منظور از جهت گیری گفت و شنود، این است که خانواده ها تا چه حد شرایطی را به وجود می آورند که در آن اعضای خانواده تشویق به شرکت آزادانه و راحت در تعامل، بحث و تبادل نظر درباره طیف وسیعی از موضوعات شوند. اعضای خانواده هایی با گفت و شنود پایین، تعامل کمی با یکدیگر دارند و در مورد یک موضوع واحد کمتر به بحث و گفتگو با یکدیگر می پردازند. همه اعضا در تصمیم گیری شرکت نمی کنند. در این خانواده ها، اعضای خانواده تبادل کمی را پیرامون افکار و احساسات و فعالیت های شخصی خود با دیگر اعضا دارند و والدین خیلی به بیان آزاد عقاید اهمیت نمی دهند و آن را ضروری نمی دانند (Kagawa, ۲۰۰۸). اعضای خانواده هایی با گفت و شنود زیاد به صورت آزاد و مکرر و خودانگیخته با یکدیگر تعامل می کنند، بدون اینکه از نظر موضوعات مورد بحث یا زمان صرف شده در تعامل محدودیت زیادی داشته باشند. آن ها دامنه وسیعی از موضوعات را مورد بحث و تبادل نظر قرار می دهند و فعالیت ها، افکار و احساسات شخصی خود را با یکدیگر در میان می گذارند. در تعاملات، آن ها همچنین مدت زمان زیادی را صرف می کنند. در کل خانواده ها با جهت گیری گفت و شنود، از زندگی در کنار اعضا خانواده لذت می برند. این خانواده ها کودکان خود را بر اساس ارتباط مکرر، ارزش های متنوع و اصل انتخاب آزاد آموزش می دهند و اجتماعی بار می آورند (Koerner & Fitzpatrick, ۲۰۰۲). افزایش گفت و شنود در خانواده موجب مشارکت دادن نوجوانان در تصمیم گیری می شود که این امر علاوه بر این که فرصت ابراز وجود و استقلال برای آن ها فراهم می آورد به فضای عاطفی خانواده نیز غنا می بخشد و نوجوان حمایت اجتماعی خانواده را احساس می کند پیامدهای هر دو وضعیت افزایش رضایت خاطر افراد خانواده است که این رضایت خاطر سطح بالاتری از شادکامی را به ارمغان می آورد. علاوه بر این الگوی ارتباطی گفت و شنود موجب افزایش عزت نفس در اعضای خانواده می شود. در مورد بعد همنوایی باید گفت بعد

هم‌نوایی مصداق و درجه‌ای از الگوی ارتباط خانوادگی است که بر اعضاء در جهت یکسان کردن نگرش، ارزش‌ها و عقاید، فشار می‌آورد. خانواده‌هایی که در این بعد نمرات بالاتری را می‌گیرند برهنه‌نوا کردن عقاید و نگرش‌ها تأکید می‌کنند. این نوع جهت‌گیری بر هماهنگی، اجتناب از تعارض و کشمکش و وابستگی و چسبندگی اعضاء به یکدیگر تأکید می‌کند، ارتباط در این خانواده‌ها منعکس کننده اطاعت از بزرگسالان و والدین است. این خانواده‌ها ساختار سنتی دارند با این نگاه ساختاری نظام خانواده سلسله‌مراتبی و به هم متصل است. ارتباط و تعامل درون خانواده اهمیت بیشتری از ارتباط با بیرون خانواده دارد. اعضای خانواده اعتقاد دارند که برنامه افراد باید با اعضای دیگر خانواده هماهنگ باشد و انتظار دارند که اعضای خانواده وابستگی و علائق خود را پایین‌تر از خواسته و علائق خانواده قرار دهند و نیز والدین انتظار دارند که بر اساس خواست آن‌ها کار صورت گیرد. برعکس، خانواده‌های با جهت‌گیری هم‌نوایی کم به ساختار خانواده سنتی اعتقادی ندارند. آن‌ها معتقدند روابط بیرون از خانواده به اندازه روابط درون خانواده مهم هستند و خانواده باید رشد شخصی اعضا را تشویق کند حتی اگر این کار منجر به شکل‌گیری روابط قوی آن‌ها در بیرون از خانواده و تضعیف ساختار خانواده گردد. این خانواده‌ها به استقلال اعضاء بها می‌دهند. برای حریم شخصی ارزش قائل هستند و نسبت به علائق شخصی، علائق خانواده را در درجه دوم اهمیت قرار می‌دهند.

منابع

- Argyle, M. (۲۰۰۱). *The psychology of happiness*, London: Routledge.
- Conner, K. M., & Davidson, J. R. T. (۲۰۰۳). "Development of a new resilience scale: The Conner-Davidson resilience scale (CD-RISC)". *Depression and Anxiety*, ۱۸, PP: ۷۶-۸۲
- Garmezy, N., & Masten, A. S. (۱۹۹۱). The protective role of competence indicators in children at risk. In: E. M. Cummings, A. L. Greene, & K. H. Karraker (Eds.), *Life-span developmental psychology: Perspectives on stress and coping* (pp. ۱۵۱-۱۷۴). Hillsdale, Nj: Lawrence Erlbaum Associates.
- Greca AML, Lai BS, Joormann J, Auslander BB, & Short MA. (۲۰۱۳). Children's risk and resilience following a natural disaster: Genetic vulnerability, posttraumatic stress, and depression. *Journal of Affective Disorders*, ۱۵۱(۳), ۸۶۰-۸۶۷.
- Gloria, A, M, Caste llanos, S, J & Orozco, N, (۲۰۰۵). Perceived educational barriers, cultural fit, coping responses and psychological well being of Latina undergraduates, Hispanic. *Journal of Behavioral Sciences*, ۲۷(۲). ۱۶۱-۱۸۳.
- Pourkord M, Mirdrikvand F, Karami A. Predicting resilience in students based on happiness, attachment style, and religious attitude. *Health, Spirituality and Medical Ethics*. ۲۰۲۰;۷(۲):۲۷-۳۴.[persian]
- Kagawa,N. (۲۰۰۸). influence of family communication pattern on adolescencs Self-discrepancies and associated emotional and behavioral consequence, dissertation submitted to the faculty of the graduate school of the University of Minnesota.

Kumpfer, K. L. (۱۹۹۹). Factor and processes contributing to resilience: The resilience framework. In: M. D. Glantz & J. L. Johnson (Eds.), Resilience and development (pp. ۱۷۹- ۲۲۴). New York: Kluwer Academic Publishers

Koerner, F.A. & Maki, A. (۲۰۰۴). Toward a theory of family communication. *Communication Theory*, ۱۲, ۷۰-۹۱.

Kayani, Behnaz. (۲۰۱۳). The relationship between family functioning and identity styles, self-differentiation and the ability to resolve conflicts in adolescents, Master's thesis of the Faculty of Economics and Social Sciences, Razi University.[persian]

Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (۲۰۰۲). Understanding family communication pattern and family functioning: the role of conversation orientation and conformity orientation. *Communication Year Book*, ۲۸, ۳۶-۶۸.

Khormai, Farhad. Akbari, Abbas. Sadri, Mustafa. Niromand, Hossein. (۲۰۱۴). Prediction of happiness based on the dimensions of family communication patterns with the mediation of resilience in students, *Journal of Educational Psychology Studies*, ۲۱ series, pp. ۶۳-۸۲.[persian]

Razani, A., Kaldi, A. (۲۰۱۸). The role of counselors in preventing social deviations of middle school female students in Tehran, *Social Sciences Research Journal*, Volume ۰.[persian]

Ritchie, L. D., & Fitzpatrick, M. A. (۱۹۹۰). Family communication patterns: Measuring intrapersonal perceptions of interpersonal relationships. *Communication Research*, ۱۷ (۴), ۵۲۳-۵۴۴.

Scott, H. Shannon, L. & Caroline, L. (۲۰۰۴). "Life satisfaction in Children and youth empirical function and implications for school Psychologist". *Psychology in the schools*. ۴۱(۱), ۸۱-۳۰.

Sahraroudi, M. (۲۰۱۹). The relationship between family communication patterns and adaptation and happiness, *Journal of New Developments in Psychology, Educational Sciences and Education*, ۴۲, ۱۵۹-۱۴۵.[persian]

Suri, Hossein. Emrai, Cyrus. Naseri Nia, Qabad. Moradanjad, Amin. (۲۰۱۹). Investigating the mediating role of the family's emotional atmosphere in the relationship between resilience and happiness in students, *Family and Research Quarterly*, ۱۷th year, number ۲, pp. ۵۲-۳۳. [persian]